
Advies van de FSMA van de 9 januari 2026 over de uitvoering van het regeerakkoord in verband met de hervorming van de gereguleerde spaarrekeningen

Op 21 november 2025 ontving de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) van de vice-eersteminister en minister van Financiën een verzoek om een advies over de uitvoering van een passage uit het regeerakkoord over de gereguleerde spaarrekeningen. Het regeerakkoord stelt het volgende: “In navolging van de hangende rechtszaak bij het Europees Hof van Justitie tegen de Belgische Staat inzake de gereguleerde spaardeposito’s, voert de regering een hervorming door die het Europees principe van vrij verkeer van diensten respecteert.”.

Vornoemd verzoek om een advies verduidelijkt het volgende: “In het geval van een eventuele vervolging van België bij het Europees Hof van Justitie inzake de gereguleerde spaardeposito’s zal de regering de verplichte getrouwheidspremie schrappen als voorwaarde voor het gereguleerd sparen”. Bij de hervorming zal het huidige dualistische systeem worden vervangen door één enkele basisrentevoet, wat een betere vergelijking, transparantie en concurrentie mogelijk maakt. Bovendien sluit de hervorming niet uit dat de banken hun klanten optioneel toch een getrouwheidspremie kunnen toekennen, buiten het gereguleerd sparen.

Het verzoek om een advies vermeldt ook dat in een passende overgangperiode zal moeten worden voorzien zodat spaarders aanspraak zullen kunnen maken op de getrouwheidspremies die ze hebben opgebouwd tot de invoering van één enkele rentevoet. Deze overgangperiode moet kredietinstellingen ook in staat stellen het renterisico optimaal te beheren. Tot slot geeft de regering aan dat de minimale rentevoet wordt afgeschaft.

I. Algemene beschouwingen over de consumentenbescherming

Bij wijze van inleiding schetst de FSMA enkele contextuele elementen en brengt ze de reikwijdte van haar bevoegdheden inzake gereguleerde spaarrekeningen in herinnering.

In oktober 2025 stond er zo’n 301,87 miljard euro op gereguleerde spaarrekeningen in België. Deze spaarvorm is altijd een van de populairste in België geweest. Die specifieke fiscale regeling is verankerd in artikel 21, 5°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 1992), dat voorziet in de vrijstelling van de eerste schijf van 1.020 euro (geïndexeerd bedrag) per jaar van de inkomsten uit spaardeposito's. Aan die vrijstelling zijn een aantal voorwaarden verbonden. De FSMA controleert of de gereguleerde spaarrekeningen

voldoen aan de criteria die in het KB/WIB 92 zijn vastgelegd. Die criteria worden door de Koning vastgesteld op advies van de FSMA en de Nationale Bank van België (NBB).

In het kader van haar toezichtsbevoegdheden voor gereguleerde spaarrekeningen controleert de FSMA vooraf of de essentiële-informatiedocumenten voor spaarders en de reclame voor gereguleerde spaarrekeningen in overeenstemming zijn met de geldende reglementering.

Tot slot beheert de FSMA ook de vergelijkingstool voor gereguleerde spaarrekeningen op haar website voor financiële educatie wikifin.be. Deze gratis vergelijkingstool voor spaarrekeningen is voor iedereen toegankelijk, en laat de burgers toe om de gereguleerde spaarrekeningen die op de Belgische markt worden aangeboden, in alle objectiviteit te vergelijken. Sinds zijn lancering is de tool al meer dan 1,2 miljoen keer geraadpleegd, wat getuigt van het concrete nut ervan en van het vertrouwen dat deze wekt.

Op grond van haar bevoegdheden moest de FSMA zich de voorbije twee jaar uitspreken over verschillende wetsvoorstellen tot hervorming van de gereguleerde spaarrekeningen.

In haar verschillende adviezen benadrukte de FSMA hoe belangrijk het is dat een eenvoudig en begrijpelijk regelgevingskader behouden blijft, en dat de aangeboden gereguleerde spaarrekeningen vergelijkbaar zijn.

De FSMA dringt ter zake aan op het behoud van de verworvenheden voor de spaarders die uit de eerdere hervormingen voortvloeiden, met name uit de recentste hervorming die is doorgevoerd door een protocol tussen Febelfin en de regering, waarbij de FSMA betrokken was en dat op 15 januari 2024 in werking trad.

Pro memorie: krachtens dat akkoord en met het oog op meer transparantie voor de spaarders, moeten de kredietinstellingen die tot het akkoord toetreden, elk met name een vrij toegankelijke webpagina voor klanten en niet-klanten maken met alle relevante informatie over de gereguleerde spaarrekeningen, onder meer:

- tariefinformatie en modaliteiten van alle door de kredietinstelling aangeboden gereguleerde spaarrekeningen op basis van het document met essentiële spaardersinformatie;
- de verwijzing naar de plaats waar de spaarcalculator van de kredietinstelling kan worden geraadpleegd;
- de link naar de spaarsimulator van de FSMA;
- de link naar de bankoverstapdienst.

Dat protocol voorziet ook in:

- de indeling van de spaarrekeningen in drie categorieën (A, B of C) van spaarformules met elk hun eigen welbepaalde en beperkte specifieke kenmerken (klassieke

- spaarrekeningen, spaarrekeningen met bedrags- of spaarritmevoorwaarden en tot slot aan een leeftijdscategorie gekoppelde spaarrekeningen);
- de beperking van het commerciële aanbod tot maximum 4 spaarformules of –rekeningen;
 - de vereffening, tegen medio 2024, van niet meer gecommmercialiseerde spaarformules en –rekeningen en de overdracht van de tegoeden naar wel nog gecommmercialiseerde rekeningen, en dit na voorafgaande kennisgeving aan en met vermelding van de keuze van de consument.

Al die elementen illustreren de centrale rol van de FSMA bij de omkadering van en het toezicht op de gereguleerde spaarrekeningen, alsook haar constante betrokkenheid bij de hervormingen die streven naar een grotere transparantie, leesbaarheid en vergelijkbaarheid van het aanbod ten gunste van de spaarders.

In deze context en tegen de achtergrond van de lage vergoeding die banken voor gereguleerde spaardeposito's betalen, ondanks de verhoging van de basisrentevoeten door de Europese Centrale Bank (ECB), sprak de FSMA zich onlangs meer specifiek uit over de vergoedingsstructuur van de gereguleerde spaarrekeningen en in het bijzonder over het mechanisme van de getrouwheidspremie.

II. Beschouwingen over de afschaffing van de getrouwheidspremie

In november 2023 ontving de FSMA drie verzoeken om een advies over de getrouwheidspremie op de gereguleerde spaarrekeningen. Het ging om verzoeken van respectievelijk de toenmalige staatssecretaris voor Begroting en Consumentenbescherming, vice-eersteminister en minister van Economie, en voorzitter van de Commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Naar aanleiding daarvan stelde de FSMA [een advies](#) op dat op 12 februari 2024 werd gepubliceerd. Daarin schetst ze de historiek van de opeenvolgende evoluties van de gereguleerde spaarrekeningen, en buigt ze zich over de herkomst van de begrippen 'basisrentevoet' en 'getrouwheidspremie'.

In haar advies gaat de FSMA uitgebreid in op de verschillende opeenvolgende hervormingen van de gereguleerde spaarrekeningen, en meer specifiek op de herkomst van het onderscheid tussen de basisrente en de getrouwheidspremie, alsook op de onderliggende politieke en economische logica.

Na een gedetailleerde analyse stelde de FSMA vast dat de bestaansredenen en de reglementaire omkadering van de getrouwheidspremie nauw en historisch gelinkt zijn aan marktvoorwaarden die vandaag niet meer bestaan. Daardoor blijkt het *in se* niet langer nodig om de huidige vergoedingsstructuur van de gereguleerde spaarrekeningen te behouden.

Verder merkte ze op dat er de voorbije 15 jaar vele inspanningen zijn geleverd om de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van het aanbod van spaarrekeningen te verbeteren. In dat verband noteert de FSMA de positieve impact – voor de spaarders – van het akkoord dat de federale regering en Febelfin op 30 november 2023 sloten. Dat akkoord leidde sinds 15 januari 2024 tot een vereenvoudiging van het aanbod en een voortdurende verbetering van de vergoedingsvoorwaarden voor spaartegoeden. Die verbetering was enkele maanden eerder schuchter op gang gekomen.

Toch stelde de FSMA vast dat er bij de consument nog steeds een zeker onbegrip bestaat over de voorwaarden en modaliteiten voor de verwerving van de getrouwheidspremie. Daarom oordeelde de FSMA dat elke bijkomende inspanning rond de vergelijkbaarheid en leesbaarheid van het aanbod van spaarrekeningen voor de consument moet worden aangemoedigd. Precies ook om die reden heeft de FSMA, in het kader van haar wettelijke opdracht tot bescherming van de financiële consumenten, geen bezwaar tegen een eventueel regeringsinitiatief dat tot de invoering van één enkele rentevoet zou strekken.

Niettemin vestigde de FSMA de aandacht van de beleidsmakers erop dat zo'n initiatief gepaard zou moeten gaan met een denkoefening ten gronde, en dat het drie doelstellingen moet verwezenlijken.

Eerst en vooral komt het de politieke autoriteiten toe om zich uit te spreken over de opportuniteit van het behoud van het verplichte karakter van de getrouwheidspremie of van de afschaffing ervan. We begrijpen dat de geplande hervorming de mogelijkheid niet uitsluit dat de banken hun klanten alsnog optioneel een getrouwheidspremie toekennen. Deze premie zal echter beperkt blijven tot de niet-gereguleerde spaarrekeningen. Die aanpak moet worden toegejuicht, omdat de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van het aanbod van gereguleerde spaarrekeningen zo behouden blijft.

In de tweede plaats zouden passende maatregelen moeten worden genomen om erop toe te zien dat de verworvenheden van de vroegere hervormingen inzake de bescherming van de financiële consumenten behouden blijven, en dat de invoering van één enkele rentevoet niet tot gevolg heeft dat ze effectief een lagere vergoeding ontvangen.

Ten derde moet in een passende overgangperiode worden voorzien zodat spaarders aanspraak kunnen maken op de door hen opgebouwde getrouwheidspremies tot de invoering van één enkele rentevoet. De overgangperiode moet kredietinstellingen ook in staat stellen het renterisico optimaal te beheren.

Deze aandachtspunten, die de FSMA formuleerde in haar advies van 12 februari 2024, zijn nog steeds pertinent in het licht van de hervorming die de regering voorstelt. Sinds de publicatie van dat advies hebben zich op internationaal vlak echter nieuwe ontwikkelingen voorgedaan, die vereisen dat het spaargedrag in een ruimer perspectief wordt geplaatst.

III. Beschouwingen over de interacties met de Spaar- en Investeringsunie (SIU)

Toen ze werd geraadpleegd over twee wetsvoorstellen met als doel de vrijstelling van inkomsten uit gereguleerde spaardeposito's naar andere soorten inkomsten uit te breiden, drukte de FSMA in [een advies](#) van 9 januari 2025 de wens uit om de kwestie van de vrijstelling voor inkomsten uit spaargelden in de ruimere context van de Spaar- en Investeringsunie (SIU) te zien, waarover thans op Europees niveau wordt gedebatteerd.

Sinds 2015 werkt de Europese Unie aan de invoering van een eengemaakte kapitaalmarkt om financiering vrij te maken en daarmee groei te stimuleren en investeringsmogelijkheden voor burgers te creëren, met een passend niveau van beleggersbescherming. Zoals het rapport van Mario Draghi van september 2024 over “De toekomst van het Europese concurrentievermogen” benadrukte, beschikken de Europese gezinnen weliswaar over ruime spaartegoeden om belangrijke investeringen te financieren, maar worden die gelden nu niet op doeltreffende wijze naar productieve investeringen gekanaliseerd.

Zo bedroeg in 2022 het spaargeld van de Europese gezinnen 1.390 miljard euro, tegenover 840 miljard euro bij de Amerikaanse gezinnen¹. Maar de Amerikaanse gezinnen beleggen veel meer dan de Europese op de financiële markten, waardoor hun rijkdom toeneemt.

Precies daarom herhaalde de FSMA in haar advies haar steun voor alle maatregelen om het Europese spaargeld naar productieve investeringen te kanaliseren, in het bijzonder naar innovatieve kmo's, uiteraard met behoud van een passend beleggersbeschermingsniveau. In België illustreren enkele cijfers de kritieke omvang van kmo's voor onze economie: 91% van de beursgenoteerde bedrijven zijn kmo's. Van de 500.000 bedrijven die hun jaarrekening bij de NBB neerleggen, is meer dan 95% een kmo.

Dit indachtig, is de FSMA van oordeel dat bij elke hervorming van het geldende regelgevend kader voor gereguleerde spaardeposito's rekening moet worden gehouden met de doelstellingen van de SIU. De vrijstelling van een specifieke categorie van inkomsten kan niet los worden gezien van de gevolgen die dit vermoedelijk zal hebben voor de toewijzing van spaargelden binnen de economie en, meer in het bijzonder, voor het vermogen van de markt om meer kapitaal naar productieve investeringen te kanaliseren.

IV. Beschouwingen over de analoge criteria vastgelegd in KB/WIB 92

De Europese dimensie is eveneens belangrijk bij het beoordelen van de vereisten waaraan buitenlandse spaardeposito's moeten voldoen, willen ze in aanmerking komen voor de geldende fiscale regeling voor gereguleerde spaarrekeningen. Op een aantal voorwaarden die het Belgisch recht oplegt, uiten Europese autoriteiten en rechtsinstanties reeds geruime tijd herhaaldelijk kritiek in het licht van het beginsel van het vrij verkeer van diensten.

¹ Draghi, M. (2024). The future of European competitiveness: A report for the European Commission. European Commission (part A), p. 63.

De FSMA merkt daarbij op dat de afschaffing van de verplichte getrouwheidspremie in het verzoek om advies uitdrukkelijk naar voren wordt geschoven als antwoord op de argumenten van het Hof van Justitie dat deze voorwaarde als discriminerend bestempelt.

Wij merken evenwel op dat in het voormelde verzoek om advies geen sprake is van de opheffing van de overige door de wet van 25 april 2014 ingevoerde 'analoge vereisten' waaraan buitenlandse deposito's moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de fiscale vrijstelling², noch van de verplichting voor deze analoge vereisten om gedefinieerd te worden door de vergelijkbare bevoegde autoriteiten in de andere lidstaat, wat eveneens een belemmering kan vormen.

Dit indachtig pleit de FSMA voor het behoud van bepaalde voorwaarden van het KB/WIB 92, met name de bepalingen over de wijze waarop de rente wordt berekend en uitbetaald, om zo de rechtszekerheid van gereguleerde spaarrekeningen en de mogelijkheid om ze onderling te vergelijken te vrijwaren, wat van wezenlijk belang is voor de bescherming van de spaarders.

V. Beschouwingen over de opheffing van de minimumrente

De FSMA merkt eveneens op dat in het verzoek om advies sprake is van de afschaffing van de geldende minimale rentevoet voor gereguleerde spaarrekeningen. De FSMA vestigt de aandacht op de implicaties die een dergelijke ontwikkeling zou kunnen hebben voor de beoogde bescherming van de spaarders.

Het KB/WIB 92 stelt het volgende: 'de vergoeding voor spaardeposito's bestaat verplicht uit een basisrente en een getrouwheidspremie'. Het KB legt geen minimumniveau vast voor deze componenten en stelt eveneens dat houders van een spaardeposito geen debetrente mag worden aangerekend.

In 2016 heeft de toenmalige minister van Financiën, de heer Johan Van Overtveldt, ingevolge de forse rentedaling op de financiële markten, de kredietinstellingen deze bepaling in herinnering gebracht. Er diende m.a.w. een positieve basisrente te worden toegekend. Bijgevolg werd de minimumrente vastgesteld op 0,01%³.

² Buitenlandse deposito's moeten inderdaad voldoen aan vereisten die analoog zijn aan het KB/WIB 92 wat de voorwaarden en wijze van terugneming en opnemning betreft, evenals wat de structuur, het niveau en de wijze van berekening van de vergoeding ervan betreft.

³ Wat de getrouwheidspremie betreft, stelt het KB/WIB 92 dat haar rentevoet niet lager mag liggen dan 25% van de aangeboden basisrentevoet en dat, indien dit percentage niet gelijk is aan een veelvoud van een tiende percent, de minimale rentevoet van de premie wordt afgerond op het lagere tiende percent. Deze regel leidt er in de praktijk toe dat de rentevoet van de getrouwheidspremie niet lager kan zijn dan 0,10%.

Volgens de FSMA heeft het bestaan van een minimumrentevoet bijgedragen aan het waarborgen van een ondergrens voor de spaarvergoeding, ook in moeilijke marktomstandigheden voor spaarders.

In deze context nodigt de FSMA de regering uit om te onderzoeken of het behoud van een, zelfs lage en op de marktomstandigheden afgestemde minimumrentevoet, een element zou kunnen zijn dat zorgt voor een evenwicht tussen de beoogde flexibiliteit in het kader van een hervorming van de vergoedingsstructuur en de noodzaak om de spaarders een passend beschermingsniveau te bieden.

Tot slot onderstreept de FSMA dat elke ontwikkeling op dit gebied moet plaatsvinden in een duidelijk en voorspelbaar kader om het aanbod van gereglementeerde spaarproducten verstaanbaar te houden en te vermijden dat spaarders te veel zouden worden blootgesteld aan marktschommelingen.

VI. Conclusie

Tot slot herinnert de FSMA eraan dat elke hervorming van gereglementeerde spaarrekeningen moet passen in een coherent, eenvoudig en verstaanbaar kader voor de spaarders, met behoud van de verworvenheden op het vlak van transparantie en vergelijkbaarheid van het aanbod, als ingevoerd door de vorige hervormingen. De vereenvoudiging van de vergoedingsstructuur kan enkel gunstige gevolgen hebben als hieraan voldoende waarborgen gekoppeld worden om te voorkomen dat de vergoeding die de spaarders daadwerkelijk uitbetaald krijgen, geleidelijk zou verminderen.

De FSMA wijst tevens het belang van een passende overgangperiode zodat de spaarders hun verworven rechten kunnen behouden, meer bepaald inzake de getrouwheidspremie, terwijl de kredietinstellingen het renterisico dat voortvloeit uit de voorgenomen hervorming zo goed mogelijk kunnen beheren.

Tot slot benadrukt de FSMA dat de denkoefening over de geldende regeling voor gereglementeerde spaardeposito's niet in beperkte kring kan worden gemaakt, maar dat daarbij rekening moet worden gehouden met de doelstellingen die op Europees niveau worden nagestreefd in het kader van de SIU. In het licht daarvan zou elke wijziging van het geldende regelgevend en fiscaal kader voor het gereglementeerd sparen moeten worden getoetst aan de gevolgen ervan voor de toewijzing van spaargelden binnen de economie en voor het vermogen van de markt om het kapitaal naar productieve investeringen te leiden, met gewaarborgde passende bescherming van de spaarders.